

TITLURILE EDIȚIEI

DEZVOLTARE REGIONALĂ

AUGUST 2011

Apă și
canalizare
pentru
locuitorii
comunei
Ecaterinovca. 2

Ateliere de
identificare a
ideilor de
proiecte în
Regiunea de
Sud. 3

Au fost selec-
tați membrii
Consiliului re-
gional de Dez-
voltare Sud. 4

Un grup de tin-
eri consultanți
germani vor
lucra la actu-
alizarea strate-
giei raionului
Cahul, compo-
nenta Apă și
canalizare. 5

Rezervația
peisagis-
tică „Codrii
Tigheci”. 6

Hramul orașu-
lui Cimișlia. 7

8

20 DE ANI DE INDEPENDENȚĂ

Agenția de Dezvoltare Regională Sud, la cea de-a 20 aniversare

a independenței Republicii Moldova vă urează o călătorie cât mai sigură și ferită de primejdii pe anevoiosul drum al democrației.

Indiferent de împrejurări să nu ne pierdem nicio dată propria independență și să conviețuim cu gândul la prosperitatea acestui colț de

țară.
Conceptul de Dezvoltare

economiei, turismului și industriei.

Aparenta unitate care ne-a ajutat să creștem necesită fortificată. Vă îndemnăm să nu ne pierdem nicio dată speranța într-un viitor mai bun, mai prosper, iar atunci când vom

Regională este unul relativ nou pentru cetățenii Moldovei, însă aduce cu el schimbarea. Poziționat în fața unor intenții cu adevărat patriotice poate fi colacul de salvare al

privi înapoi să ne minunăm de realizările de care am fost capabili. La mulți ani Republica Moldova.

Spectacolele lunii septembrie

Ultima chindie a verii regăsită în razele palide ale soarelui de septembrie găzduiește un șir de evenimente în Regiunea de Sud a Moldovei. Pe lângă spectacolul oferit de peisajele autumnale, secțiile Cultură ale Regiunii Sud

au în plan câteva evenimente de la care nu trebuie să lipsiți. Astfel în drum spre Festivalul etniilor desfășurat la Cahul puteți face un popas la expoziția „Nicolae Sulac-75 de ani de la nașterea cântărețului” din Cantemir sau la celălalt

pol al regiunii în Ștefan Vodă la festivalul „La casa cu neamuri multe”. Oriunde alegeți să vă destindeți un lucru este cert, Regiunea de Sud vă stă la dispoziție și așteptă, să o decoperiți.

Apă și canalizare pentru locuitorii comunei Ecaterinovca din raionul Cimișlia

“Suntem obișnuiți să poluăm mediul și

să utilizăm toate resursele naturale în beneficiul nostru fără a ne angaja nici într-o activitate de remediere a ceea ce stricăm. Nu putem să evităm ceea ce momentan este o alegere iar în timp va fi o necesitate.”

Maria Culeșov, Director ADR Sud

Locuitorii comunei Ecaterinovca din raionul Cimișlia vor beneficia de apă și canalizare până la sfârșitul anului 2011 în urma proiectului implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud „Reparația capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare, stațiilor de pompare și reconstrucția

sistemelor de aprovizionare cu apă a satului Ecaterinovca”. Lansarea proiectului a avut loc la începutul lunii august în localitatea beneficiară și a adunat specialiști din cadrul ADR Sud, locuitori ai satului și reprezentanți ai Autorităților Publice Locale.

Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea situației privind asigurarea cu servicii de canalizare și

aprovizionarea cu apă. Beneficiarii direcți ai proiectului vor fi locuitorii or. Cimișlia, și ai com. Ecaterinovca, instituțiile publice din localități: 3 licee, 2 gimnazii, 6 grădinițe de copii, Spitalul raional, azilul de bătrâni, 72 de agenți economici din teritoriu și sectorul industrial al or. Cimișlia.

Lucrări finisate până la sfârșitul anului

Implementat în parteneriat cu primăria Cimișlia, proiectul prevede reparația capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare, stațiilor de pompare și reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă a

satului Ecaterinovca. Racordarea sistemului de canalizare a s. Ecaterinovca la sistemul de canalizare a or. Cimișlia. Inițial lucrările sunt demarate în com. Ecaterinovca urmând ca pe parcursul anului viitor să se înceapă lucrările și în or. Cimișlia. Costul total al proiectului este de 21 647 690 lei din Fondul Național

pentru Dezvoltare Regională, durata de implementare fiind de 23 de luni. Lucrările în Ecaterinovca se preconizează a se finisa la sfârșitul anului curent iar cele din Cimișlia se vor începe în primăvara anului viitor.

Proiectul va reduce gradul de poluare în regiune

La evenimentul de lansare au fost prezenți peste 100 de locuitori ai satului, primari din raionul Cimișlia, reprezentanți ai ADR Sud, partenerul proiectului - primarul or. Cimișlia, Gheorghe Răileanu. Beneficiarii direcți în urma proiectului vor fi locuitorii or.

Cimișlia și ai s. Ecaterinovca. În cadrul evenimentului ADR Sud, primăria s. Ecaterinovca și partenerii proiectului au semnat un acord de parteneriat pentru a asigura derularea cu succes a proiectului. Prin implementarea acestui proiect se vor racorda la

sistemul de apă și canalizare 365 de locuințe în s. Ecaterinovca, 41 de blocuri comunale locative în or. Cimișlia. Fapt ce va duce la menținerea unui control asupra gradului de poluare a mediului înconjurător și la ameliorarea situației ecologice.

Ateliere de identificare a ideilor de proiecte în

Regiunea de Sud

Starea deplorabilă a drumurilor, lipsa planurilor

urbanistice, aprovizionarea cu apă potabilă și canalizare, gestionarea ineficientă a

deșeurilor, potențial turistic nevalorificat, economie locală subdezvoltată - acestea sunt câteva dintre problemele identificate de primarii raionului Ștefan Vodă, în direcția cărora ar trebui de investit potențial și finanțe. Despre probleme dar și despre idei de diminuare a acestora s-a discutat în cadrul atelierului de identificare a ideilor de proiecte petrecut joi, 18

august, la Ștefan Vodă. Cele mai multe idei acoperă domenii ca infrastructură, managementului deșeurilor, turism și zone de agreement, aprovizionarea cu apă și canalizare. Sectoare noi, spre care își îndreaptă acțiunile primarii din Ștefan Vodă sunt sursele de energie alternativă. În cadrul atelierului au participat 35 de reprezentanți ai Autorităților publice locale și membri ai ONG-urilor din Regiune.

Apelul pentru propuneri de proiecte nu a fost încă lansat și activitatea dată este doar o activitate premergătoare lansării apelului. Actorii implicați în proces vor avea timp necesar pentru a transcrie ideile de proiecte în proiecte propriu zise și vor avea posibilitatea să le propună spre finanțare în perioada lansării apelului de propuneri de proiecte.

Căușeni

Refacerea infrastructurii fizice, amenajarea stadionului sportiv dintre s. Ursoaia și s. Tănătari, promovarea obiectivelor turistice din regiunea raionului

Căușeni - acestea se numără printre prioritățile primarilor din raionul Căușeni, întruniți, miercuri 10 august, la Căușeni în cadrul unui Atelier de identificare a ideilor de proiect.

În cadrul atelierului au participat 21 de reprezentanți ai autorităților publice locale din raionul Căușeni, care spre sfârșit au propus un șir de idei de proiecte printre care:

amenajarea gunoiștelor neautorizate, reconstrucția infrastructurii fizice, componentele apă și canalizare, reconstrucția drumurilor, amenajarea terenurilor sportive. Specialiștii ADR Sud au discutat cu reprezentanții APL pe marginea ideilor de proiecte și a prioritizării acestora.

Cantemir

Reeșind din amplasarea geografică a raionului cele mai multe probleme sunt legate de vecinătatea râului Prut și de pericolul la care sunt supuse localitățile învecinate acestuia. Ideile de proiecte vin să răspundă nevoilor din regiune acoperind cele trei priorități de bază în Dezvoltarea Regiunii de Sud. Reabilitarea sistemelor de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare, renovarea fântânilor arteziene, modernizarea podului peste Prut, deschiderea unei fabrici de prelucrare a bentonitei, crearea unui parc industrial, diminuarea riscurilor de inundații în localitățile raioanelor Leova și Cantemir, construcția unei baze de odihnă, agreement și turism la Tartaul, crearea unui Parc National în baza Codrilor Tigheciului - sunt câteva dintre ideile propuse de primarii din localitățile raionului Cantemir. În parametrii celor trei priorități de bază în dezvoltarea Regiunii de Sud, autoritățile publice locale de nivelul I și II pot veni cu propuneri de proiecte adaptate la nevoile și neajunsurile localităților pe care o reprezintă.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Au fost selectați membrii Consiliului Regional de Dezvoltare Sud

În vederea implementării Legii nr. 438 din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a desfășurat concursul de selectare a reprezentanților sectorului privat și civil, care împreună cu autoritățile administrației publice

vor activa în calitate de membri ai Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.

Miercuri, 24 august în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor s-a desfășurat concursul cu privire la selectarea reprezentanților sectorului privat și a celui civil în Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud. Cei

interesați au avut posibilitatea să aplice în perioada de depunere a dosarelor. Comisia a constatat din reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Veaceslav Guțuțui, viceministru, MDRC și președintele comisiei; Igor Malai, șef adjunct, Direcție generală dezvoltare regională; Tudor Olaru,

Consiliul regional examinează și aprobă proiectele finale ale Strategiei de dezvoltare regională și planul operațional, examinează portofoliul de proiecte regionale înaintate Agenției, aprobă proiecte regionale, sprijină eforturile instituțiilor publice și organizațiilor private în atingerea unui nivel înalt de dezvoltare locală.

vicepreședinte al Camerei de Comerț și Industrie; Veronica Lupu, asociația „Femeia pentru Societatea Contemporană”; Maria Culeșov, director ADR Sud; Tatiana Aramă, șef secție planificare strategică și programare ADR SUD, secretarul comisiei.

În urma dezbaterilor pe marginea dosarelor prezentate pentru

Consiliul Regional de Dezvoltare este o structură funcțională deliberativă la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, fără personalitate juridică, având drept scop coordonarea și promovarea

sectorului privat și cel civil membrii comisiei au selectat câte un reprezentant din fiecare raion pentru fiecare din cele două categorii. Sectorul privat va fi reprezentat de: Veaceslav Cambur – Taraclia, Vasile Cociu – Ștefan Vodă, Viorel Voinu – Cantemir, Vasile Petrenco – Cahul, Ștefan Pașcan – Căușeni, Anton Gumeniță – Leova, Iurie Negară – Cimișlia, Valentin Cimpoeș –

obiectivelor politicii de dezvoltare regională la nivel local. În componența Consiliului Regional intră reprezentanți ai autorităților publice locale, desemnați din oficiu – președinți de raioane, primari din

Basarabeasca. Reprezentanții sectorului civil sunt: Ivan Bozbei – Taraclia, Vitalie Rusanovschi – Ștefan Vodă, Nicolae Rusu – Cantemir, Maria Ajder – Cahul, Tudor Cișlaru – Căușeni, Nicolai Tomșa – Leova, Mihail Motroi – Cimișlia, Gheorghe Casim – Basarabeasca.

cadru regiunii delegați de către asociația primarilor, reprezentanții sectorului privat și ai societății civile. reprezentanți din 8 raioane.

Un grup de tineri consultanți germani vor lucra la actualizarea strategiei raionului Cahul pe domeniul „Apă și canalizare”

Agencia pentru Dezvoltare Regională Sud cu susținerea Agenției de Cooperare internațională a Germaniei, în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor comunale în Republica Moldova” au inițiat procesul de actualizare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Cahul, componenta Aproximare cu apă și canalizare. Suportul GIZ Moldova va consta în

implicarea câtorva studenți din Germania în procesul de actualizare. Raionul Cahul se confruntă cu

problema aprovizionării cu apă potabilă a locuitorilor din majoritatea localităților. Un prim pas în rezolvarea problemei este planificarea investițiilor în sector, bazată pe studierea detaliată a necesităților locale. Scopul acestei activități este elaborarea soluțiilor pentru asigurarea cu apă și canalizare în baza unei metodologii de prioritizare a necesităților locale.

Grupul compus din reprezentanți ai autorităților centrale, raionale și ai operatorilor de apă din Cahul și Rîșcani, reprezentanți ai ADR Sud efectuează o vizită de lucru în România și Germania

Vor fi elaborate recomandări pentru regionalizarea serviciului

Procesul va fi realizat de către Consiliul Raional Cahul cu sprijinul Agenției de Dezvoltare Regională Sud și a Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei GIZ.

Pentru început se propune identificarea soluțiilor de eficientizare a managementului serviciilor de apă și canalizare,

inclusiv cooperarea inter-comună în acest domeniu. Astfel vor fi elaborate recomandări pentru regionalizarea serviciului și includerea a mai multor localități într-un serviciu comun. Concomitent, luând în considerație abordarea colaborării intercomunale vor fi elaborate recomandări pentru fiecare localitate în parte. O

precondiție pentru desfășurarea acestei activități este prioritizarea necesităților locale. Pentru elaborarea unui document de strategie relevant și integrat se vor colecta informații detaliate și corecte despre situația curentă privind sectorul ACC pentru fiecare localitate.

Actualizarea strategiei va facilita procesul de atragere a fondurilor

Din motiv că, și resursele bugetului local, și posibilitățile de atragere a investițiilor din exterior nu sunt ușor de gestionat, problemele cu care se confruntă fiecare localitate diferă de la caz la caz și abordarea lor concomitentă nu va duce la rezultatul scontat, astfel prioritizarea necesităților și, ulterior a investițiilor va fi primul pas în depășirea dificultăților privind componenta apă și canalizare.

Prioritizarea necesităților locale se va efectua în cadrul unui dialog constructiv cu actorii locali relevanți pentru dezvoltarea sectorului ACC. Vor fi organizate trei mese rotunde cu participarea reprezentanților tuturor sectoarelor implicate care vor discuta și vor decide asupra criteriilor de prioritizare a necesităților locale.

Rezervația peisagistică „Codrii Tigheci”

Rezervația peisagistică „Codrii Tigheci” este amplasată în partea axială a regiunii orografice de silvostepă – Colinele Tigheciului, care pornesc din Codrii Moldovei Centrale spre sudul republicii pe o lungime de peste 100 km, la o altitudine maximală - 301 m.

Colinele Tigheciului se caracterizează printr-o dezmembrare verticală și orizontală a reliefului și prin alternanța peisajelor

silvice și de stepă. Peisajele de stepă ocupă zona de interfluvii Prut și Ialpug, care au fost transformate în terenuri agricole, vii și pășuni. Sectoarele silvice s-au păstrat izolat în zona axială, de cumpănă a apelor și formează suprafețe compacte în limitele ariilor protejate cu vegetație silvică, precum și rezervația peisagistică „Codrii Tigheci”.

Conform regiunii geobotanice „Colinele Tigheciului” se află în

districtul silvostepii de stejar pufos din sudul Moldovei, care dispune de o diversitate biologică mai redusă. Sectoare de stejar pufos, cu multe specii de plante balcanice și mediteraniene s-au păstrat lângă satele Lărgăra și Larga. Terenurile degradabile ale rezervației sunt ocupate de păduri de salcâm.

În extremitatea sudică a rezervației s-au păstrat sectoare de pădure de stejar pufos cu multe specii de plante din regiunile balcanică și mediteraniană, cum ar fi ghioceii, dedișelul negriscent, celnușa gălburie ș.a.

Rezervațiile se evidențiază prin componența floristică

Are o suprafață totală de 2519 ha (Legislația ecologică a Republicii Moldova), sau 25,2 km² cea ce reprezintă aproximativ 2% din suprafața totală de 128610 ha, sau 1286,1 km² a unității fizico-geografice Colinele Tigheciului, numită tradițional și Codrii Tigheci sau Podișul

Tigheci.

Relieful este foarte complex. Începând de la cumpenele apelor, nivelurile hipsometrice treptat scad (în direcția sudică și sud-estică). Aceste niveluri geomorfologice favorizează prezența diferitor procese exogene, care activează dezvoltarea

eroziunilor, alunecărilor de teren, cât și formarea râpilor. Sub păduri, pe cele mai înalte locuri, s-au format soluri cenușii-închis și cenușii. Sub arboretul pădurilor de stejar-pufos, pe cele mai joase niveluri hipsometrice, sau format cernoziomurile xerice de pădure.

Printre aceste rezervații se evidențiază mult (atât după suprafață, cât și după specificul reliefului, componența floristică a florei) Codrii Tigheciului, aflați în partea cea mai ridicată a înălțimii Tigheci, cu altitudinea max pentru întreg sudul republicii de 301 m. Aici domină

gorunetele (cu un amestec neînsemnat de tei, frasin, arțar, jugastru) și cărpinișul. În covorul ierbos se evidențiază mezofitele.

În rezervația Chioselia pădurile naturale sînt reprezentate de comunități de stejar pufos și stejar

pedunculat.

Codrii Tigheci (2519 ha, situați între satele Lărgăra și Capaclia, ocolul silvic Cantemir).

Pe teritoriul rezervației se întâlnesc 9 specii de plante rare incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

ADR Sud
AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ

Buletinul informativ este elaborat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud, care este o instituție publică necomercială, creată pentru implementarea obiectivelor de dezvoltare regională.

Pentru informații detaliate contactați:

Sofia Cazacu, specialist în comunicare

Tel.: (0241) 26286

E-mail: office@adrsud.md

www.adrsud.md

28 august - Hramul orașului Cimișlia

Localitatea Cimișlia intră în istoria scrisă a Moldovei încă din prima jumătate a secolului al XVII-lea. Prima mențiune este din 4 iulie 1620. Și s-au perindat pe aceste meleaguri tătarii, turcii, cazacii însă cele mai vizibile amprente le-au lăsat în urmă, atât în toponimie cât și în vocabular, tătarii. Localitatea este amplasată la capătul de nord al stepei Bugeacului fiind cunoscută în republică pentru potgoriile de vii.

Este orașul gazdă a Agenției de Dezvoltare Regională Sud și se regăsește în două proiecte implementate de aceasta:
„Eficientizarea managementului deșeurilor menajere solide în Regiunea de Dezvoltare Sud” și „Reparația capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de

pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare, stațiilor de pompare și reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă a satului Ecaterinovca”.

Economia este reprezentată preponderent prin complexul agroindustrial cu o rețea bine

dezvoltată a industriei de prelucrare a produselor agricole. Este prezentă industria prelucrării produselor animaliere, a produselor pomicole, viticole, de panificație și produse lactate, toate ramuri ale complexului agroindustrial.

În oraș sunt peste 1.000 de agenți economici dintre care cei mai mulți sunt gospodării țărănești.

Orașul dispune de stație de cale ferată, care are o rețea vastă de drumuri și raze spre depozite și întreprinderile industriale și de comerț din oraș.

Agenția de Dezvoltare Regională Sud felicită toți cimișlienii cu sărbătoarea menită să lumineze sufletele și casele. Dorește tuturor prosperitate și încredere în ziua de mâine.